

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

ORDIN

08.12.2025 nr. 2/8f

mun. Chișinău

**Cu privire la aprobarea
Conceptului privind integrarea dezvoltării
abilităților de Alfabetizare Informațională și
Media (AIM) în Curriculumul pentru învățământul
preșcolar din Republica Moldova**

În conformitate cu pct. 8 subpct. 12) din Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.146/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 206 - 208, art.344) și în vederea realizării Planului de acțiuni al Ministerului Educației și Cercetării pentru anul 2025, aprobat prin ordinul MEC nr. 151/2025 și a Planului interministerial de integrare a acțiunilor de Alfabetizare Informațională și Media (AIM) în planurile de acțiuni ale instituțiilor de stat relevante pentru anii 2024-2026, aprobat prin ordinul comun al MEC și MC nr. 701/174 din 17.05.2024, ministrul educației și cercetării emite prezentul

ORDIN:

1. Se aprobă Conceptul privind integrarea dezvoltării abilităților de Alfabetizare Informațională și Media (AIM) în Curriculumul pentru învățământul preșcolar din Republica Moldova, conform Anexei.
2. Direcția politici în învățământul general:
 - 2.1.va aduce la cunoștință prevederile prezentului ordin grupului de autori-dezvoltatori ai Curriculumului pentru învățământul preșcolar, aprobat prin ordinul MEC nr. 2015/2025;
 - 2.2.va monitoriza inserția Conceptului privind integrarea dezvoltării abilităților de Alfabetizare Informațională și Media (AIM) în Curriculumul pentru învățământul preșcolar.
3. Controlul executării prezentului ordin se pune în sarcina doamnei Valentina Olaru, secretar de stat.

Ministru

Dan PERCIUN

Conceptul privind integrarea dezvoltării abilităților de Alfabetizare Informațională și Media (AIM) în Curriculumul pentru învățământul preșcolar din Republica Moldova

I. Argumentarea necesității integrării AIM în educația timpurie pentru copiii 2-7 ani

În contextul globalizării informaționale și al dezvoltării accelerate a tehnologiilor digitale, Alfabetizarea Informațională și Media (în continuare – AIM) a devenit o competență esențială pentru formarea cetățeanului contemporan, AIM presupune capacitatea de a accesa informații, evalua critic conținutul, utiliza și crea conținut informațional în mod responsabil și etic. Într-o epocă marcată de abundența informațională, dar și de fenomenul dezinformării, AIM este indispensabilă pentru participarea democratică eficientă, dezvoltarea gândirii critice și menținerea coeziunii sociale.

Conceptul de Alfabetizare Informațională și Media (AIM) este elaborat pentru învățământul preșcolar ca răspuns la accesul sporit al copiilor la tehnologiile informaționale și media și la provocările generate de expunerea lor la sursele informaționale și media. Astfel, prin acest document se definește o nouă direcție strategică de politici educaționale, recunoscute la nivel mondial, care solicită învățământului preșcolar adaptarea la cerințele specifice ale progresului tehnologic.

Contextul contemporan, caracterizat de digitalizare accelerată și acces rapid la informație, plasează învățământul preșcolar în fața provocării de a integra echilibrat tehnologia și resursele multimedia în procesul instructiv-educativ. Integrarea (AIM) în educația copiilor de vârstă preșcolară nu este doar o tendință modernă, ci o necesitate pedagogică, derivată din cerințele societății informaționale, cât și din specificul dezvoltării copilului modern.

Din perspectiva psihopedagogiei contemporane, copilul este privit ca un subiect activ al propriei învățări, capabil să construiască sensuri și să participe activ la procesul educațional. Conform teoriei socio-constructiviste, învățarea se realizează prin interacțiune, explorare și mediere „învățarea prin descoperire” (discovery learning)¹. În același timp, principiile pedagogiei constructiviste susțin ideea că învățarea eficientă are loc prin descoperire și contextualizare, ceea ce face ca activitățile multimedia să fie un instrument ideal pentru stimularea curiozității și a motivației.

Activitățile integrate valorifică principiul integrării curriculare, promovând legături esențiale între domeniile de activitate: Sănătate și motricitate; Eu, familia și societatea; Limbaj și comunicare; Științe și tehnologii; Arte. Acest demers este în strict acord cu orientările învățământului preșcolar, care urmărește o abordare holistică a dezvoltării copilului. Prin combinarea conținuturilor și a mijloacelor multimedia, AIM facilitează trecerea de la învățarea fragmentată la cea integrată, contribuind astfel la consolidarea cunoștințelor și la dezvoltarea competențelor transversale.

Din perspectiva teoriei „învățării prin experiență”², copilul învață cel mai bine atunci când este implicat activ în procesul de descoperire și reflectare asupra propriilor acțiuni. Implementarea alfabetizării informaționale și media pot genera astfel de experiențe semnificative, prin imagini, animații, jocuri educaționale interactive și aplicații digitale care stimulează gândirea critică și creativă.

La nivel internațional, promovarea alfabetizării informaționale și media este strâns legată de activitatea Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO)³. Începând cu

¹ Bruner, J. S. *Howard a tory fă instrucțiune*. Editura Belona a Universității Harvard. (1966).

² Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice-Hall. <https://ptgmedia.pearsoncmg.com/images/9780133892406/samplepages/9780133892406.pdf>

³ <https://www.unesco.org/en>

anii 2000, UNESCO a integrat conceptele de educație pentru media și alfabetizare informațională într-o singură abordare, denumită Media and Information Literacy (MIL)⁴. Aceasta subliniază faptul că abilitățile de analiză critică a mesajelor media trebuie corelate cu competențele de căutare, evaluare și utilizare a informației.

De asemenea, Organizația Națiunilor Unite (ONU), prin Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, corelează AIM cu Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr. 4 – Educație de calitate, vizând „dobândirea de competențe relevante, inclusiv competențe digitale”.

În cadrul Uniunii Europene, alfabetizarea media este inclusă în Cadrul European al Competențelor Digitale – DigComp⁵, fiind considerată o competență transversală esențială pentru cetățenia digitală. Uniunea promovează această temă prin:

- European Media Literacy Week – o săptămână anuală dedicată educației media;
- Digital Education Action Plan (2021–2027), care sprijină dezvoltarea competențelor digitale în educație;
- finanțarea de proiecte prin programele Erasmus+, Horizon Europe și Creative Europe.

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) include competențele media și informaționale în evaluările internaționale (PISA), recunoscându-le drept componente ale „competenței globale” – capacitatea de a analiza critic informațiile și de a participa activ într-o lume interconectată.

În mai 2024, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Culturii au semnat un ordin comun (nr. 701/174 din 17.05.2024) prin care a fost aprobat „Planul interministerial de integrare a acțiunilor de Alfabetizare Informațională și Media (AIM)) în planurile de acțiuni ale instituțiilor de stat relevante pentru anii 2024-2026. Documentul prevede ca acțiunile să fie incluse în planurile instituțiilor relevante (educație formală și non-formală) și să vizeze toate ciclurile de educație. Este recunoscut faptul că alfabetizarea media/informațională are o componentă de securitate națională: dezinformarea, manipularea informației și vulnerabilitatea mediului informațional sunt tratate ca amenințări reale.

Deși majoritatea acțiunilor vizate se adresează nivelurilor primar, gimnazial etc., planul recunoaște explicit nevoia de a include în mod precoce învățământul preșcolar. Contextul în care copiii sunt expuși la medii digitale, aplicații, rețele sociale (chiar dacă indirect, prin familie) face ca intervenția timpurie în dezvoltarea competențelor de gândire critică, de „citire” a media/informației să fie justificată - astfel învățământul preșcolar poate oferi un avantaj preventiv. Într-o societate vulnerabilă la dezinformare, formarea deprinderilor de consum critic al informației, de înțelegere a mediului media și digital încă de la vârste fragede poate contribui la o reziliență mai mare pe termen lung.

Alfabetizarea informațională și media (AIM) reprezintă un pilon central al educației moderne și al cetățeniei digitale. Ea contribuie la dezvoltarea spiritului critic, la participarea democratică și la protejarea individului în fața manipulării informaționale.

Integrarea AIM în învățământul preșcolar se fundamentează pe rațiuni psihopedagogice, curriculare și sociale. AIM nu substituie metodele tradiționale, ci le completează și le modernizează, oferind copiilor oportunități de învățare relevante. Într-o lume aflată într-o continuă transformare digitală, învățământul preșcolar are misiunea de a forma preșcolari activi, curioși, empatici și capabili să utilizeze tehnologia în mod creativ și etic, aspecte esențiale pentru dezvoltarea competențelor secolului XXI.

⁴ <https://www.unesco.org/en/media-information-literacy>

⁵ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/projects-and-activities/education-and-training/digital-transformation-education/digital-competence-framework-citizens-digcomp_en

La nivel internațional, AIM este susținută prin politici și cadre strategice globale. Integrarea alfabetizării media în curriculumul național, formarea profesorilor și cooperarea dintre stat și mass-media reprezintă direcții esențiale pentru o societate informată.

II. Fundamentare conceptuală, pedagogică și legislativă

Bazele teoretice ale AIM și pedagogia integrării la nivel preșcolar. Alfabetizarea informațională și media (AIM), este un set de competențe esențiale care transcend abilitățile tehnice de operare a unui dispozitiv, presupun capacitatea de a accesa, evalua, crea și comunica informații și conținut media în mod etic și eficient.

Afirmația conform căreia „alfabetizarea media și informațională este abilitatea de a utiliza pe deplin multe tipuri de media în siguranță, înțelepciune și responsabilitate, un set de competențe care permite unei persoane să acceseze media, să analizeze conținutul media, să creeze noi mesaje media, să reflecteze asupra conținutului media existent și să interacționeze cu media”⁶ este un rezumat exhaustiv al conceptului AIM, fiind bazat pe cadrul de referință internațional (UNESCO, Consiliul Europei) și este structurat pe cei cinci piloni AIM:

- 1) AIM este pentru toate vârstele;
- 2) AIM este un set de competențe, nu o singură abilitate;
- 3) AIM este despre drepturile omului;
- 4) AIM nu poate fi neutră (trebuie să fie critică);
- 5) AIM este esențială pentru cetățenia digitală⁷.

Concentrarea pe ideea că AIM este pentru toți cetățenii, indiferent de vârstă/gen. Alfabetizarea informațională și media (AIM), trebuie să înceapă din preșcolaritate. Drept argument aducem vulnerabilitatea la dezinformare simplă, formarea timpurie a obiceiurilor de consum media. Întrucât copiii de astăzi sunt consumatori nativi de media (televizor, tabletă, telefon), intervenția la nivel preșcolar este crucială. Obiectivul nu este de a expune copiii la mai multă tehnologie, ci de a-i echipa cu fundamentele discernământului și ale securității înainte de a fi copleșiți de complexitatea mediului online. AIM nu este neutră din punct de vedere al valorilor, este parte integrantă a dezvoltării gândirii critice și a acțiunii - un argument forte pentru inițierea alfabetizării informaționale și media în preșcolaritate.

În condițiile utilizării computerului ca mijloc de accesare a diferitelor softuri educaționale – de exersare, consolidare, prezentare interactivă a noilor cunoștințe, stimulare a ideilor și sugestiilor, asociere sau deschidere spre domenii corelate, simulare a unor fenomene reale, furnizare de modele cognitive, evaluare a cunoștințelor ori dezvoltare a unor capacități și aptitudini prin activități de tip joc – se facilitează, într-o anumită măsură, desfășurarea demersului instructiv-educativ contemporan.

AIM se referă la o competență esențială – un ansamblu de cunoștințe, abilități, atitudini și valori care permit cetățenilor să interacționeze eficient cu informațiile și media. Aceste competențe îi împuternicesc să înțeleagă funcțiile mass-media și ale altor furnizori de informații, să evalueze critic conținuturile și să ia decizii informate ca utilizatori și creatori de informații și mesaje media. Ele sunt necesare la toate vârstele, inclusiv în preșcolaritate, mai ales întrucât tehnologiile de astăzi permit oamenilor să creeze și să analizeze mesaje într-o varietate de formate media, precum text, fotografii sau videoclipuri. Dar abilitățile necesare pentru a face acest lucru trebuie învățate, practicate și

⁶ Brășeul Sylvia, Kart Thornton. Media an Information litera a practica practica for trainers. Edition Dw Akademie, 2021

⁷ Media and Information Literacy Curriculum for Educators and Learners: Think critically, click wisely! (Second Edition). Paris: UNESCO. (2021).

actualizate frecvent. Aceasta înseamnă că menținerea alfabetizării media implică învățarea pe tot parcursul vieții” [6, p. 9]. Pentru preșcolari, această competență digitală media timpurie, are două dimensiuni principale:

- dezvoltarea abilităților de gândire critică pentru a distinge realitatea de ficțiune și de a înțelege că mesajele media sunt create, ele nu sunt realitatea pură;
- utilizarea sigură și cu un scop anume a tehnologiei pentru explorare, creativitate și comunicare.

Resursele informaționale și media sunt un factor motivator semnificativ pentru copii, având în vedere atracția pe care dispozitivele digitale o exercită de la o vârstă fragedă. Această atracție timpurie poate fi utilizată și direcționată pozitiv de către adult, fie că este educator, părinte sau alt factor responsabil în scopuri instructiv-educative. Un alt avantaj didactic major al utilizării mijloacelor tehnice este faptul că „angajează ritmuri diferite de lucru” adică respectă ritmuri proprii de învățare, contribuind astfel la diferențierea parcurșurilor individuale de formare⁸, a copiilor implicați în procesul instructiv-educativ.

În practica pedagogică, resursele informaționale și media capătă valențe instrumental-funcționale semnificative, deoarece stimulează formarea deprinderilor de muncă intelectuală, atât individuală, independentă, cât și în cadrul unui grup. Integrarea AIM în învățământul preșcolar este argumentată și ancorată în teoriile dezvoltării copilului, unde jocul este metoda principală de învățare: copiii preșcolari se află în stadiul preoperațional, analizată de Piaget, unde copilul începe să simbolizeze realitatea prin joc și face cu dificultate distincția între realitate și simbol, de aceea trebuie utilizat jocul pentru a explora această limită⁹, educatorul devine un „mediator digital”, ghidând copilul în experiențele digitale, transformând utilizarea pasivă a gadgetului într-o ocazie de învățare activă ghidată.

Implicarea preșcolarilor în jocul simbolic, contribuie la „creșterea simbolistici mentale”¹⁰, instrumentele digitale, cameră foto, tabletă, telefon de jucărie, pot fi integrate în jocul de rol, instrumentele digitale acționează ca recuzită de joc modern, ajutând copilul să înțeleagă funcția socială și scopul practic al media de documentare, comunicare, raportare. AIM este folosită ca unealtă de producere și nu doar de consum, sprijinind dezvoltarea la preșcolari a capacității de a se exprima și de a înțelege mesaje prin diverse forme: audio, video, text cu un conținut adaptat particularităților de vârstă și individuale. AIM nu înseamnă promovarea timpului de ecran, ci educarea pentru o utilizare sănătoasă. Educatorul acționează ca un exemplu demonstrând utilizarea responsabilă a tehnologiei și ca un facilitator al gândirii critice punând întrebări care stimulează discernământul copiilor.

Analiza cadrului legislativ și al politicilor naționale/internaționale relevante. Cadrul strategic național în care se înscriu acțiunile de alfabetizarea informațională și media AIM se regăsesc în *Strategia de Dezvoltare a Educației „Educația 2030” și Programul de Implementare pentru anii 2023–2025*, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 114 din 07.03.2023, promovează modernizarea educației și integrarea competențelor digitale și de gândire critică, esențiale pentru alfabetizarea informațională și media. Obiectivul General 6 (OG 6), „Îmbunătățirea funcționalității sistemului educațional prin implementarea eficientă a tehnologiilor digitale pentru asigurarea calității și sustenabilității educației”, detaliază direcțiile prioritare de acțiune pentru crearea noilor contexte și medii favorabile prin interconectarea tehnologiilor didactice și celor informaționale prin asigurarea

⁸ Ezechil, Liliana, *Prelegeri de didactică generală*, Editura Paralela 45, 2003

⁹ Piaget, J. *Psihologia inteligenței*. București: Editura Științifică, 1965

¹⁰ Șchiopu, U. *Psihologia copilului*. București: Editura Diana Press SRL, 2009, p. 166

instituțiilor educaționale cu infrastructura digitală și resursele necesare pentru dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice și ale copiilor/elevilor¹¹.

Deși Codul Educației nu conține expres termenul de Alfabetizare Informațională și Media (AIM), Ministerul Educației și Cercetării are obligația de a asigura modernizarea curriculumului pentru învățământul preșcolar și dezvoltarea competențelor-cheie necesare pentru viață într-o societate bazată pe informație și tehnologie. Competențele-cheie ce rezidă din acest document și ar urma să fie promovate în educația timpurie pe direcția AIM vizează: dezvoltarea gândirii critice; formarea competențelor de comunicare; integrarea tehnologiilor contemporane în procesele educaționale; asigurarea unui mediu de învățare sigur, incluziv și relevant social. Acestea permit integrarea AIM ca **componentă curriculară**, chiar dacă termenul nu este încă introdus legal în Cod.

Actualul Curriculumul pentru educația timpurie¹² nu menționează explicit „alfabetizare media” sau „educație media”. Totuși, există elemente implicite prin subdomeniul „Educație digitală” aplicat exclusiv pentru 5-7 ani. Competențele vizează recunoașterea și utilizarea tehnologiilor și resurselor educaționale digitale interactive (TREDI), respectarea regulilor de securitate și identificarea pericolelor (de exemplu: utilizare excesivă). Activități precum jocuri digitale sau discuții despre beneficii/pericole ale dispozitivelor (tabletă, telefon) acoperă aspecte de bază ale alfabetizării digitale, dar lipsesc componenta critică (de exemplu: evaluarea veridicității informațiilor) și integrarea transversală.

În acest context, Alfabetizarea Informațională și Media este perfect compatibilă cu domeniile curriculare existente, în special:

- Limbaj și comunicare,
- Științe și tehnologii,
- Eu, familia și societatea (referitor la dezvoltarea personală și socială).

Cadrul de Referință al Educației Timpurii (CRET, 2025). Ediția actualizată marchează un avans semnificativ. Educația media este integrată transversal ca parte a „noilor educații”, asociată cu alfabetizarea digitală, raționamentul tehnologic și utilizarea conștientă a tehnologiilor. Documentul recunoaște explicit provocările digitalizării („copiii sunt nativi digitali”) și promovează un echilibru între tehnologie și interacțiuni umane. AIM apare în matricea de asocieri cu domeniile de activitate, inclusiv Științe și tehnologii, Limbaj și comunicare, cu accent pe gândire critică față de mesajele informaționale.

Planul interministerial de integrare a acțiunilor AIM. Acesta este primul document oficial care introduce explicit termenul Alfabetizare Informațională și Media ca politică publică și este fundamentul politicii naționale actuale privind AIM. Documentul prevede:

- integrarea acțiunilor AIM în toate nivelurile educației formale și non-formale, cu finalizare până în 2027.
- dezvoltarea competențelor media la copii, tineri, părinți și cadre didactice;
- recunoașterea educației media ca element de securitate națională;
- includerea explicită a **copiilor preșcolari** ca grup-țintă prioritar.

Planul subliniază vulnerabilitatea copiilor la mediile digitale și necesitatea intervenției timpurii pentru formarea unei reziliențe informaționale. Studiul de evaluare AIM realizat de Centrul Media pentru Tineri (ianuarie-martie 2025) arată că, deși 70% din instituțiile preșcolare au acces la

¹¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136600&lang=ro

¹² https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_pentru_educatia_timpurie_tipar.pdf, pp. 96-97

resurse digitale, doar 40% integrează elemente de educație media critică, din cauza lipsei formării educatorilor.

Alte politici naționale relevante

- **Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova (2023–2030)** – include competențe digitale pentru cetățeni și educație.
- **Programul Național de Securitate Informațională** – abordează riscurile dezinformării și protecția minorilor.
- **Planurile cadru pentru formarea continuă a cadrelor didactice** – prevăd cursuri de competențe media și digitale.

Obiectivul specific dedicat educației preșcolare (OS 1.1) este lansarea/pilotarea procesului de integrare a dezvoltării abilităților AIM în instituțiile preșcolare din Republica Moldova.

Este important de menționat că Ordinul comun MEC/MC nr. 701/174 din 17.05.2024 privind alfabetizarea informațională și media AIM conținea acțiuni specifice dedicate părinților copiilor preșcolari (vârsta 5-7 ani), cum ar fi dezvoltarea de resurse didactice 1.1.6 „Elaborarea unui ghid practic (sau traducere în limba română/rusă a unui ghid similar existent), inclusiv materiale în format video pentru părinții/tutorii de preșcolari și elevi ai claselor primare”,¹³ privind consumul responsabil de informație și controlul parental.

Legea nr. 30 din 07.03.2013 *cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației* reglementează mediul informațional și protecția cetățenilor, în special a copiilor, de impactul negativ al informației. Această lege aprobată de parlamentul Republicii Moldova Stabilește clasificarea conținutului informațional și măsurile de protecție, fiind direct legată de educația părinților și a copiilor în consumul media responsabil¹⁴.

Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova COD nr. 174 din 08.11.2018 cu modificări ulterioare, promovarea conținutului media pentru copii și reglementează funcționarea pieței media, aspect esențial pentru înțelegerea rolului presei aspect esențial în alfabetizare informațională și media.

Integrarea Alfabetizării Informaționale și Media (AIM) în educația timpurie se sprijină pe un ansamblu de documente internaționale, europene care promovează dezvoltarea competențelor media, digitale și informaționale încă de la cele mai mici vârste, ca elemente esențiale ale formării cetățeanului contemporan. Prezentul capitol sintetizează principalele repere normative care justifică și orientează implementarea AIM în curriculumul pentru învățământul preșcolar din Republica Moldova.

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) este principala instituție globală care a definit și a promovat cadrul conceptual al Alfabetizării Informaționale și Media (AIM). Instituția subliniază importanța dezvoltării gândirii critice încă din educația timpurie, evidențiind necesitatea sprijinirii copiilor pentru a înțelege mesajele media, a naviga responsabil în medii informaționale și a utiliza tehnologia în mod creativ și sigur. Principalul document de referință este:

Media and Information Literacy Curriculum for Educators and Learners (UNESCO, ediția 2021) – *Curriculum de alfabetizare media și informațională pentru educatori și cursanți*. Acest document stabilește competențele, principiile și standardele necesare educației media pentru toate vârstele, inclusiv pentru copiii mici.

¹³ <https://mc.gov.md/sites/default/files/file-cloud/ord-mec-mc-701-174-2024.pdf>

¹⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=106343&lang=ro

Agenda ONU 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, Obiectivul 4 al Agendei 2030 – Educație de calitate – subliniază dezvoltarea competențelor esențiale pentru viață, inclusiv:

- competențe digitale și media,
- gândire critică,
- capacitatea de accesare și evaluare a informației,
- participare civică responsabilă.

Ținta 4.7 menționează explicit educația pentru dezvoltare durabilă, drepturile omului, cultura păcii și alfabetizarea media – toate relevante pentru AIM în preșcolaritate.

Uniunea Europeană, la nivel european, politicile europene în domeniul educației media și digitale accentuează necesitatea intervenției timpurii, ca măsură de prevenție împotriva dezinformării, manipulării și a riscurilor digitale.

Principalele documente de referință:

- **Cadrul European al Competențelor Digitale – DigComp 2.2 (2022)** - Include competențe precum: alfabetizarea informațională, evaluarea credibilității informațiilor, siguranța online, comunicarea digitală și crearea de conținut media.

- **Recomandarea Consiliului UE privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018)** - Enumeră competența digitală, capacitatea de gândire critică și alfabetizarea media drept competențe fundamentale pentru toți cetățenii europeni.

- **Digital Education Action Plan (2021–2027)** - Încurajează integrarea competențelor digitale și media în toate nivelurile și ciclurile educaționale, formarea cadrelor didactice și crearea ecosistemelor digitale sigure pentru copii.

Organizația pentru Dezvoltare Economică (OCDE) integrează competențele media și informaționale în evaluările PISA, în special în:

- **Global Competence Framework - Cadrul global de competențe (2018)** – promovează analiza critică a informațiilor, înțelegerea conținuturilor media, responsabilitate și empatie. De menționat aici că versiunea actuală (2018) nu are încă o revizie publică majoră, dar temele abordate continuă să fie integrate în publicații recente OECD privind competențele

- **Inițiative privind combaterea dezinformării și alfabetizare media în școală.**

Aceste repere internaționale susțin necesitatea dezvoltării timpurii a unei gândiri critice și a discernământului informațional. Republica Moldova, ca stat candidat UE, se aliniază politicilor europene în domeniul educației media și digitale.

În concluzie, cadrul legislativ internațional și național confirmă necesitatea strategică a integrării AIM în educația timpurie. Republica Moldova are baza legislativă necesară, dar implementarea la nivelul educației timpurii este abia la început. **Conceptul AIM vine să completeze un vid legislativ** și să alinieze RM la cerințele UNESCO, UE, OCDE, pentru: actualizarea curriculumului pentru învățământul preșcolar; formarea cadrelor didactice; protecția copiilor în mediul digital; reziliență informațională (componentă de securitate națională).

III. Principiile fundamentale privind integrarea alfabetizării informaționale și media în educația timpurie

Principiile directoare privind integrarea Alfabetizării Informaționale și Media (AIM) în învățământul preșcolar constituie fundamentul metodologic și axiologic al Concepției privind integrarea AIM în curriculumul pentru învățământul preșcolar. Ele stabilesc cadrul de referință normativ și valoric care orientează toate deciziile referitoare la proiectarea, implementarea și evaluarea activităților instructiv-educative, asigurând coerența și relevanța procesului de formare timpurie.

Aceste principii urmăresc să mențină armonia și continuitatea între finalitățile învățământului preșcolar, particularitățile psihopedagogice ale copiilor cu vârste între 2 și 7 ani, precum și standardele educaționale naționale și internaționale, care promovează dezvoltarea competențelor esențiale pentru viață, învățarea continuă și integrarea în societatea contemporană.

Totodată, ele au rolul de a corela obiectivele generale și specifice ale Concepției AIM cu orientările strategice ale politicilor educaționale din Republica Moldova, asigurând convergența acestora cu tendințele internaționale privind educația pentru competențe digitale, gândire critică și responsabilitate media.

Principiile directoare privind integrarea AIM în educația timpurie, orientează procesul educațional în raport cu ritmurile naturale de creștere și învățare ale preșcolarului, evitând practici didactice care depășesc nivelul său de dezvoltare cognitivă și emoțională.

Bazându-ne pe cele mai larg acceptate cadre de referință internaționale (UNESCO, Uniunea Europeană) și pe principiile psihopedagogiei preșcolare, integrarea Alfabetizării Informaționale și Media în învățământul preșcolar se bazează pe următoarele principii directoare care asigură dezvoltarea competențelor cognitive, sociale și emoționale ale copilului, promovând în același timp un proces de învățare sigur, incluziv, adaptat particularităților individuale și relevant pentru viața cotidiană:

Principiul 1: Învățarea activă, prin joc și explorare

Copilul învață cel mai bine în situații ludice, experimentale și interactive. AIM trebuie integrată prin activități bazate pe joc, conversație, manipulare vizuală și explorare ghidată, nu prin expunere pasivă la ecrane. Media devine un instrument pentru dezvoltare, nu un scop în sine.

Principiul 2: Siguranța și protecția copilului în mediile informaționale

Educația AIM se desfășoară într-un cadru sigur, cu resurse adecvate vârstei, fără expunere excesivă la conținut digital. Educatorul are rolul de *mediator digital*: selectează resursele, filtrează conținuturile și ghidează copilul în interpretarea mesajelor media, respectând legislația privind protecția minorilor.

Principiul 3: Incluziune și echitate în accesul la resurse media

Toți copiii, indiferent de mediul socio-economic, limbă, cultură, nevoi speciale sau context familial, trebuie să aibă oportunități egale de a dezvolta competențele AIM. Resursele utilizate trebuie adaptate diversității ritmurilor și stilurilor de învățare.

Principiul 4: Adaptabilitate și individualizare

Activitățile AIM se diferențiază în funcție de nivelul de dezvoltare al copilului, interesele sale, ritmul de învățare și nevoile specifice. Resursele media și strategiile educaționale trebuie personalizate, respectând unicitatea fiecărui copil.

Principiul 5: Integrare transversală în toate domeniile curriculare

AIM nu constituie o disciplină separată, ci o competență transversală care se integrează în domenii precum: Limbaj și comunicare, Eu-familia-societatea, Științe și tehnologii, Arte, Dezvoltare socio-emoțională. Activitățile media trebuie să susțină conexiuni interdisciplinare și aplicabilitate în contexte variate.

Principiul 6: Exprimare liberă, reflecție și creativitate

AIM stimulează capacitatea copilului de a interpreta imagini, povești, simboluri și de a-și exprima propriile idei, emoții și opinii prin forme diverse de comunicare (vizuală, orală, digitală). Reflecția ghidată consolidează gândirea critică timpurie.

Principiul 7: Relevanță pentru viața cotidiană și experiențele copilului

Învățarea AIM trebuie conectată la situații reale pe care copilul le trăiește acasă, în grădiniță și în comunitate. Exemplele, mesajele media și activitățile utilizate trebuie să fie apropiate de realitatea copilului, facilitând sensul și transferul în viața de zi cu zi.

Principiul 8: Asigurarea continuității curriculare pentru nivelurile preșcolar și primar

Competențele AIM dezvoltate în învățământul mprescolar trebuie să asigure tranziția firească spre nivelul primar, în conformitate cu Cadrul de Referință al Educației Timpurii (CRET) și cu Curriculumul pentru învățământul primar. Continuitatea previne fragmentarea și susține dezvoltarea progresivă a gândirii critice.

Principiul 9: Colaborare și coerență educațională cu familia și comunitatea

AIM se formează într-un ecosistem educațional care include grădinița, familia și comunitatea. Coerența mesajelor și a regulilor privind utilizarea media contribuie la un climat educațional stabil și protejat.

Principiul 10: Utilizare echilibrată și responsabilă a resurselor media

Concepția AIM promovează un echilibru între activitățile analogice și cele digitale, în conformitate cu recomandările OMS și UNESCO. Media este folosită în doze limitate, cu scop educațional clar, fără a substitui jocul liber, mișcarea, interacțiunea socială și activitățile senzoriale.

AIM în curriculumul pentru învățământul preșcolar presupune o abordare complexă, în care principiile enumerate sunt interconectate și orientate spre dezvoltarea integrală a copilului. Aceste principii nu funcționează izolat, ci se completează reciproc, asigurând unitatea dintre scopurile educaționale, valorile formative și cerințele normative ale educației timpurii.

Împreună, acestea formează un cadru unitar care orientează procesul educațional spre formarea competențelor-cheie necesare adaptării copilului la mediul social, informațional și tehnologic contemporan.

Esența implementării acestor principii rezidă în următoarele aspecte:

- asigurarea unui cadru metodologic unitar și coerent care transformă mediul digital și informațional dintr-un potențial risc într-o oportunitate de dezvoltare holistică a copilului;
- integrarea competențelor AIM în curriculum pentru învățământ preșcolar, unde învățarea este bazată pe joc și explorare;
- implementarea competențelor AIM în condiții de siguranță asigurând un proces de învățare incluziv și echitabil (adaptat nevoilor individuale), care este, în egală măsură, necesar preșcolarului pentru a deveni un utilizator conștient, critic și responsabil al informației.

IV. Obiective generale și specifice ale conceptului AIM în curriculumul pentru învățământul preșcolar din Republica Moldova

Obiectivul general al punerii în aplicare a conceptului AIM constă în dezvoltarea timpurie a competențelor fundamentale necesare pentru a interacționa conștient, sigur, etic și critic (pilonii AIM) cu mediul media și digital, pregătind preșcolarul pentru o participare activă, informată și responsabilă în societatea bazată pe informație.

Scopul direct al Conceptului de Alfabetizare Informațională și Media (AIM) se concentrează pe mecanismul de implementare a competențelor AIM în curriculumul pentru învățământul preșcolar. Obiectivul general va fi atins prin operaționalizarea setului de competențe adaptate specificului vârstei și particularităților individuale ale copiilor, structurarea cadrului metodologic bazat pe joc și pe principiul siguranței, precum și prin asigurarea resurselor didactice și a formării profesionale necesare cadrelor didactice și părinților, contribuind esențial la dezvoltarea rezilienței informaționale a cetățeanului digital.

În perspectivă strategică contribuția educației AIM în învățământul preșcolar se concentrează pe următoarele obiective pe termen med și lung:

1. dezvoltarea competenței media și informaționale timpurii, prin învățare activă și explorare, care să favorizeze o relație conștientă cu informația și tehnologia;
2. stimularea gândirii critice și reflexive, încurajând copilul să pună întrebări, să analizeze mesajele media și să-și formuleze propriile opinii;
3. cultivarea responsabilității digitale și a siguranței online;
4. promovarea echității și incluziunii în accesul la resurse media, pentru a asigura participarea tuturor copiilor, indiferent de mediul socio-cultural sau de particularitățile individuale;
5. integrarea competențelor AIM în viziunea holistică asupra dezvoltării copilului care este privit ca o ființă completă cu nevoi cognitive, emoționale, sociale, fizice, morale și estetice.
6. susținerea expresiei libere, creativității și colaborării, prin activități media care valorifică comunicarea vizuală, orală, simbolică și digitală.

Obiective specifice AIM pentru vârsta 5–7 ani

La finalul vârstei preșcolare (7 ani), copilul ar trebui să demonstreze următoarele achiziții generale:

A. Dimensiunea cognitivă	- recunoaște forme simple de comunicare (imagine, sunet, cuvânt, poveste/text, simbol și elemente multimedia simple); - diferențiază între real și imaginar în povești, imagini, jocuri video sau animații; - identifică scopul unui mesaj media (informare / divertisment / convingere); - observă elemente de construcție ale unui mesaj (Cine comunică? Despre ce? Cui se adresează?); - compară două imagini/mesaje și identifică asemănări și diferențe relevante; - formulează întrebări despre conținuturile media („De ce apare asta?”, „Ce înseamnă?”, „Cine a făcut mesajul?”).
B. Dimensiunea socio-emoțională	- își exprimă emoțiile provocate de diverse conținuturi media (bucurie, teamă, curiozitate, tristețe);

	- discută despre modul în care mesajele media îl fac să se simtă și oferă exemple concrete; - manifestă empatie față de personaje, colegi sau situații reprezentate în materiale media; - identifică situații care pot provoca disconfort (imagini zgomotoase, scene tensionate); - înțelege și aplică reguli simple de protecție a propriei identități în mediul digital (numele complet, fotografia, adresa, parole); - cere ajutorul unui adult când întâlnește conținuturi nepotrivite.
C. Dimensiunea etică și socială	- respectă reguli simple de utilizare responsabilă a tehnologiei (timp limitat, alternanță cu activități fizice, manipulare corectă a dispozitivelor); - colaborează cu colegii la realizarea unor materiale media (fotografii, colaje, povestiri digitale); - recunoaște ideea de proprietate asupra creațiilor (nu modifică fără permisiune creația altuia); - înțelege importanța respectului, siguranței și responsabilității în utilizarea media.
D. Dimensiunea expresiv-creativă	- creează materiale media simple (desene digitale, fotografii tematiche, colaje vizuale, povești în imagini, mini-secvențe filmate cu ajutorul adultului); - participă la proiecte media de grup (mini-jurnal al grupei, calendar foto, poveste digitală colectivă); - explică pe scurt mesajul propriei creații („Am vrut să arăt...”, „Povestea mea spune că...”); - combină elemente vizuale, sonore și narative pentru a transmite o idee sau o emoție; - își prezintă creațiile și explică mesajul transmis, acceptând feedback simplu și pozitiv.
E. Dimensiunea responsabilității digitale și a siguranței online (transversală)	- înțelege diferența dintre comportamente digitale sigure și nesigure; - respectă limitele stabilite pentru timpul petrecut în fața ecranelor (la semnalul adultului); - solicită ajutorul adultului când întâlnește un mesaj confuz, neclar sau deranjant; - recunoaște necesitatea unui comportament civilizat în mediile digitale (bunăvoință, politețe, non-agresivitate).

Modelul de competențe AIM pentru învățământul preșcolar (2–7 ani)

Modelul de competențe pentru *Alfabetizare Informațională și Media (AIM)* în învățământul preșcolar definește rezultatele esențiale ale învățării pe care copiii cu vârste între 2 și 7 ani le pot atinge prin activități integrate, adaptate vârstei și desfășurate în condiții de siguranță.

Competențele sunt structurate transversal și se dezvoltă progresiv, de la recunoaștere și curiozitate (2–4 ani) la înțelegere, analiză elementară și expresivitate creativă (5–7 ani).

AIM în învățământul preșcolar nu reprezintă o disciplină separată, ci o competență transversală care se integrează în toate domeniile curriculare: Limbaj și comunicare, Științe și tehnologii, Eu, familia și societatea, Arte, Sănătate și motricitate.

Competența	Descriere generală	Evoluția pe vârste
Înțelegerea mediilor de informare și comunicare	Copilul recunoaște diferite forme de comunicare (orală, vizuală, simbolică, digitală) și începe să înțeleagă rolul lor în viața cotidiană.	2–4 ani: recunoaște imagini, sunete, simboluri simple; identifică obiecte media (carte, radio, televizor). 5–7 ani: diferențiază tipuri de media (afiș, poveste, video), înțelege scopul unui mesaj simplu (informare, amuzament).
Explorarea, selectarea și utilizarea responsabilă a informației	Copilul explorează informații în contexte variate, învață să solicite ghidajul și sprijinul adultului în navigare și adoptă comportamente prudente în folosirea resurselor media.	2–4 ani: explorează imagini, obiecte media, povești; manifestă curiozitate. 5–7 ani: caută informații simple (cu sprijinul adultului), respectă reguli de utilizare și cerințe de siguranță.
Evaluarea elementară a conținuturilor, credibilității și intenției mesajelor	Copilul dezvoltă primele forme de gândire critică, distingând între real și imaginar și identificând elemente simple ale mesajelor media.	2–4 ani: diferențiază treptat realul de fantezie în imagini și povești. 5–7 ani: identifică dacă un mesaj este real sau inventat și începe să înțeleagă că mesajele sunt create cu un scop.
Comunicarea și exprimarea responsabilă prin mijloace media	Copilul utilizează resurse media (analogice și digitale) pentru a comunica idei, emoții și experiențe, respectând reguli simple de conduită.	2–4 ani: se exprimă prin imagini, gesturi, joc simbolic; recunoaște reguli de bază (așteaptă rândul, cere permisiune). 5–7 ani: creează mesaje simple (desene, povești în imagini, fotografii), cere permisiunea înainte de a utiliza media (de exemplu: nu fotografiem fără permisiune).
Exprimarea creativă prin media și tehnologie	Copilul utilizează media ca instrument de creație, explorare și expresivitate artistică, individual și în colaborare cu alți copii.	2–4 ani: colorează, lipește, manipulează imagini; participă la jocuri simbolice cu obiecte media. 5–7 ani: combină imagini, sunete și cuvinte în creații simple (colaj digital, poveste ilustrată, mesaj audio scurt).
Conștientizarea impactului media asupra propriei persoane și a altora	Copilul recunoaște emoțiile provocate de conținuturi media și manifestă empatie, respect și responsabilitate în interacțiunile cu ceilalți.	2–4 ani: reacționează emoțional la imagini și sunete; identifică emoții simple (bucurie, teamă). 5–7 ani: exprimă modul în care un conținut îl face să se simtă; înțelege că mesajele pot influența pe el și pe ceilalți, gestionează emoțiile provocate de conținuturi (nivel elementar).

Logica progresiei competențelor AIM în preșcolaritate

Progresia competențelor AIM se bazează pe o dezvoltare graduală, în care fiecare nivel se construiește pe achizițiile anterioare. Astfel, sunt definite trei niveluri care marchează trecerea de la familiarizare la înțelegere și, ulterior, la analiză și expresie creativă:

Nivelul 1 Familiarizare (2–4 ani)	Nivelul 2 Înțelegere și discernământ incipient (4–6 ani)	Nivelul 3 Analiză elementară și expresie creativă (5–7 ani)
• expunere ghidată, descoperire și joc simbolic; • recunoaștere senzorială a mesajelor (sunet, imagine, culoare); • dezvoltarea limbajului prin descriere și conversație; • recunoașterea emoțiilor provocate de media (bucurie, teamă); • identificarea obiectelor media și a funcției lor simple; • respectarea unor reguli elementare de utilizare (așteaptă rândul, cere permisiune).	• interpretarea imaginilor și verbalizarea observațiilor; • diferențierea real–imaginar; • adoptarea primelor reguli de siguranță și comportament; • identificarea scopului unui mesaj simplu (informare / distracție); • solicitarea ajutorului adultului în situații de confuzie sau disconfort; • selectarea unor informații simple cu ghidaj (aleg imaginea corectă); • exprimarea preferințelor și justificarea lor simplă („îmi place pentru că...”).	• formularea de întrebări („cine?”, „de ce?”, „cum?”); • identificarea elementelor unui mesaj (personaje, acțiuni, loc); • discuție despre credibilitate la nivel elementar („este adevărat sau inventat?”); • crearea de mesaje și produse media simple, individual sau în grup (colaj, afiș, poveste ilustrată); • gestionarea emoțiilor provocate de media și comunicarea lor; • utilizarea responsabilă a tehnologiei; • respectarea imaginii și vieții private a celorlalți.

Integrarea competențelor AIM în curriculumul pentru învățământul preșcolar

Competențele AIM sunt integrate transversal în toate domeniile de învățare, fiind dezvoltate prin situații de explorare, conversație, joc, cooperare și creație. Ele nu formează o disciplină separată, ci se regăsesc natural în activitățile cotidiene ale copilului, consolidând procesele de învățare existente.

Integrarea se realizează prin:

- **Limbaj și comunicare** – înțelegerea mesajelor media, dialogul despre imagini și povești, exprimarea opiniilor, formularea întrebărilor și construirea de povești sau descrieri după suporturi vizuale.
- **Științe și tehnologii** – explorarea informațiilor, observarea și compararea imaginilor, identificarea cauzelor și efectelor, utilizarea responsabilă a instrumentelor tehnologice simple, formularea de ipoteze și verificarea lor cu sprijinul adultului.
- **Arte** – exprimarea creativă prin colaje, fotografii, sunete, culori, recrearea scenelor din povești, realizarea de compoziții artistice inspirate din imagini și medii vizuale.
- **Eu, familia și societatea** – dezvoltarea autoreglării și a reflecției asupra propriilor emoții, exersarea empatiei față de personaje sau colegi, respectarea regulilor de siguranță, conștientizarea impactului media asupra sinelui și asupra celorlalți, colaborarea în activități media simple de grup.

- **Sănătate și motricitate** – înțelegerea mesajelor vizuale despre sănătate și siguranță, participarea la jocuri de rol inspirate din conținuturi media, mișcări coordonate după muzică sau imagini animate, formarea unor comportamente prudente în utilizarea dispozitivelor.

Integrarea transversală a AIM urmărește să ofere copiilor experiențe autentice și variate în activitățile zilnice, în care să exploreze, să înțeleagă și să creeze mesaje media într-un mod **sigur, responsabil și creativ**, ca parte firească a învățării de zi cu zi.

Direcții strategice de implementare a AIM în educația timpurie

Integrarea *Alfabetizării Informaționale și Media (AIM)* în învățământul preșcolar necesită o abordare sistemică, etapizată și coerentă, care să asigure continuitate curriculară și sustenabilitate. Direcțiile strategice de mai jos sunt orientate spre consolidarea cadrului didactic, metodologic, instituțional și comunitar necesar implementării AIM la nivel național.

Direcția strategică	Descriere
Integrarea transversală a AIM în curriculumul pentru educația timpurie	• specificarea clară a progresiei competențelor pentru grupele de vârstă 2–4/5 și 5–7 ani; • asigurarea continuității între învățământul preșcolar și primar în competențele media și informaționale; • elaborarea documentelor de suport curricular necesare (ghid metodologic, recomandări, exemple de integrare).
Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice	• introducerea modulelor AIM în programele de formare inițială pentru educatori; • dezvoltarea programelor de formare continuă orientate spre: - dezvoltarea gândirii critice la vârsta timpurie, - siguranță digitală, - utilizarea pedagogică a media, - mediere digitală și comunicare cu familia; • crearea unei rețele de formatori și mentori AIM la nivel național și local.
Crearea unui mediu digital sigur și adecvat vârstei în instituțiile preșcolare	• asigurarea resurselor media și digitale potrivite vârstei (analogice, audio-vizuale, interactive); • stabilirea regulilor instituționale privind utilizarea sănătoasă și limitată a timpului de ecran; • implementarea măsurilor privind protecția datelor și siguranța digitală conform legislației în vigoare; • elaborarea unui mini-ghid intern privind siguranța media pentru personal, copii și familii.
Dezvoltarea și diseminarea resurselor educaționale adaptate vârstei	• crearea de materiale educaționale (digitale și non-digitale) pentru educatori și copii; • identificarea și selecția resurselor de calitate, sigure și cultural relevante; • promovarea bibliotecilor media în grădinițe (colțuri media, panouri vizuale, povești digitale create).
Implicarea familiei și a comunității în educația AIM	• dezvoltarea programelor de educație parentală privind consumul media responsabil; • crearea mecanismelor de comunicare și parteneriat cu părinții;

	• realizarea parteneriatelor cu biblioteci, ONG-uri, mass-media, instituții culturale și autorități locale pentru activități educative comune; • promovarea unei culturi comunitare a siguranței digitale și a gândirii critice timpurii.
Monitorizarea și evaluarea implementării AIM	• elaborarea unui sistem de monitorizare anuală la nivel de instituție, local și național; • stabilirea indicatorilor sistemici privind formarea cadrelor didactice, accesul la resurse și progresul copiilor;

V. Impactul pe termen lung al implementării Alfabetizării Informaționale și Media (AIM)

Pentru asigurarea tranziției eficiente către Alfabetizarea Informațională și Media (AIM), luând în considerație nevoile cadrelor didactice și ale copiilor, Planului de implementare va urmări direcțiile prioritare:

1. asigurarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice vizând creșterea nivelului competențelor necesare pentru a acționa ca mediatori digitali și facilitatori a învățării bazate pe AIM;
2. crearea unui mediu digital în instituțiile preșcolare accesibil și sigur pentru toți copiii prin promovarea siguranței digitale la nivel de instituție preșcolară, asigurând protecția minorilor față de impactul negativ al informației în conformitate cu normele legale;
3. revizuirea și completarea Curriculumului pentru învățământul prin integrarea elementelor de AIM, analiză critică, utilizare sigură, în domeniile curriculare: Sănătate și motricitate; Eu, familia și societatea; Limbaj și comunicare; Științe și tehnologii; Arte;
4. elaborarea de către Ministerul Educației și Cercetării a unui Ghid metodologic pentru educatori, care să ofere strategii didactice, exemple practice și doze de integrare a AIM în activitățile zilnice;
5. dezvoltarea și diseminarea resurselor informaționale și media sigure, interactive și adecvate vârstei copiilor care să permită implementarea eficientă AIM de către educatori;
6. elaborarea de resurse informative pentru părinți privind consumul media responsabil, controlul parental și promovarea siguranței online, prin realizarea de ghiduri, liflete, broșuri tematice, infografice, materiale video scurte, recomandări practice, seturi de întrebări pentru discuții în familie și mini-tutoriale explicative, precum și prin consolidarea colaborării cadrelor didactice cu familia pentru asigurarea coerenței mesajelor și extinderea practicilor AIM în mediul familial;
7. evaluarea și monitorizarea implementării AIM în învățământul preșcolar se va realiza în baza instrumentului de evaluare a implementării Curriculumului pentru învățământul preșcolar, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării.

VI. Implicarea părinților și comunității în dezvoltarea competențelor AIM

Implicarea părinților și a comunității este o componentă foarte importantă a implementării *Alfabetizării Informaționale și Media (AIM)* în educația timpurie. Familia reprezintă primul mediu în care copilul intră în contact cu informația, media și tehnologiile digitale, iar coerența dintre mesajele transmise acasă și cele cultivate în instituția preșcolară este crucială pentru formarea unor comportamente sigure, responsabile și echilibrate.

AIM necesită o abordare participativă și colaborativă, în care părinții, educatorii și comunitatea împărtășesc responsabilitatea formării timpurii a gândirii critice, a discernământului informațional și a culturii media sănătoase.

Principii generale ale implicării părinților și comunității

- implicarea părinților și comunității se bazează pe parteneriat, transparență și comunicare continuă;
- educația media timpurie este un proces complementar între familie și instituție;
- comunitatea locală oferă resurse, modele și contexte reale de învățare;
- părinții sunt sprijiniți să devină modele de utilizare responsabilă a media;
- toate activitățile se desfășoară în condiții de siguranță și respect pentru diversitatea familiilor.

Obiective strategice ale implicării părinților și comunității

1. Creșterea nivelului de informare și conștientizare. *Părinții sunt informați despre:*

- riscurile și beneficiile utilizării media în copilărie;
- reguli de siguranță digitală, echilibru și protecție a datelor;
- rolul gândirii critice în consumul media;
- principiile AIM integrate în activitățile zilnice din grădiniță.

2. Consolidarea parteneriatului educațional familie–instituție. Instituția preșcolară creează mecanisme clare de colaborare și comunicare cu familia:

- canale de comunicare constantă,
- consultarea părinților în procesul de implementare,
- coerență între regulile privind media din instituție și cele recomandate pentru acasă.

3. Dezvoltarea competențelor parentale în domeniul AIM. Părinții sunt sprijiniți să adopte un comportament media responsabil, prin:

- activități de educație parentală,
- materiale informative accesibile,
- recomandări privind gestionarea timpului de ecran,
- ghidare privind selectarea conținuturilor adecvate vârstei.

4. Crearea unui ecosistem comunitar de sprijin. Instituțiile de educație timpurie colaborează cu:

- biblioteci,
- centre comunitare,
- ONG-uri,
- instituții media,
- autorități locale,
- specialiști (psihologi, bibliotecari, jurnaliști).

Direcții strategice de acțiune

A. Informarea și educarea parentală. Instituțiile de educație timpurie vor:

- ✓ organiza activități scurte și periodice de sensibilizare (discuții, buletine informative, etc.);
- ✓ elabora și distribui materiale prietenoase despre AIM (pliante, afișe, resurse online);
- ✓ include părinții în conversații ghidate privind consumul media al copiilor.

B. Parteneriate comunitare pentru educația media. Instituțiile de educație timpurie vor dezvolta colaborări cu:

- ✓ biblioteci (colțuri media sigure, povești digitale),
- ✓ mass-media locală (mesaje educaționale),
- ✓ ONG-uri (campanii tematice),
- ✓ instituții culturale (activități creative media).

C. Participarea părinților în activitățile educative. Participarea părinților în activități media simple și potrivite vârstei:

- ✓ proiecte părinte–copil,
- ✓ activități creative,
- ✓ colaborări în organizarea mediului de învățare media (colțuri media, expoziții simple).

Impactul preconizat al implicării părinților și comunității

- 1) creșterea nivelului de conștientizare privind consumul media responsabil;
- 2) reducerea riscurilor asociate expunerii digitale în rândul copiilor mici;
- 3) coerență între regulile din instituție și cele aplicate acasă;
- 4) consolidarea rezilienței informaționale timpurii;
- 5) dezvoltarea unei culturi comunitare orientate spre gândire critică, siguranță și responsabilitate.

Implementarea *Conceptului AIM* contribuie la dezvoltarea competențelor informaționale și media ale copiilor, la consolidarea siguranței digitale și a gândirii critice timpurii, și la crearea unui ecosistem educațional coerent, incluziv și adaptat societății informaționale contemporane. Conceptul asigură alinierea educației timpurii din Republica Moldova la standardele europene și internaționale și oferă fundamentul pentru dezvoltarea continuă a resurselor curriculare și metodologice.